

DELAVSKA POLITIKA

Izhaja dvakrat tedensko, in sicer vsako sredo in vsako soboto.

Uredništvo in uprava: Maribor, Ruška cesta 5, poštni predal 22, telefon 2326.

Podružnice: Ljubljana, Delavska zbornica — Celje, Delavska zbornica —

Trbovlje, Delavski dom — Jesenice, Delavski dom. — Rokopisi se ne vračajo.

Nefrankirana pisma se vobče ne sprejemajo. — Reklamacije se ne frankirajo.

Malih oglasov, ki služijo v posredovanje in socialne namene delavstva ter nameščencev, stane vsaka beseda 50 para. — Malih oglasov trgovskega značaja stane beseda Din 1.—. V oglašnem delu stane petitna enostolpna vrsta Din 1.50. — Pri večjem številu objav popust. — Naročnina za Jugoslavijo znaša mesečno Din 10.—, za inozemstvo mesečno Din 15.—. Čekovni račun št. 14.335.

Štev. 8

Sreda, 27. januarja 1937

Leto XII

Rooseveltov program

Njega zaprisega in izjava

Predsednik Zedinjenih držav v Ameriki, Roosevelt, je bil izvoljen za predsednika z ogromno večino. Nimbus so mu dale socialne in gospodarske reforme, ki jih je hotel izvesti, pa jih je najvišje državno sodišče razveljavilo, češ, da so protustavne.

Dne 21. t. m. je bil Roosevelt zaprisežen na Kaptolu v Washingtonu kot predsednik ter je ob tej priliki zopet izdal Amerikancem poslanico, v kateri zopet poudarja, da hoče usmeriti svoje sile v pravcu, da odstrani nesorazmerje med bogatstvom in siromaštvom. Uvesti hoče socialno pravičnost povsod. Vse, kar se smatra za socialno krivično, mora izginiti. V državi, kjer je vsega preveč, ne sme nihče ostati v bedi. Država mora skrbeti za to. Amerika naj postane vzor države vsemu svetu. Ta zahteva temelji na ameriški demokraciji. Socialna pravičnost in mednarodno sodelovanje vseh je predpogoj za mir in blagostanje med narodi.

Roosevelt namerava izpremeniti načela ustave ter onemogočiti, da bi državno sodišče razveljavljalo sklepe parlamenta. Iz spomenice ni razvidno, kako pravzaprav misli Roosevelt uveljaviti svojo socialno pravičnost. Zedinjene države so kapitalistično razvita država in mora že v početkih nastati vprašanje, kako se naj ta socialna in gospodarska vprašanja rešujejo: kdo bo imel več vpliva na reševanje teh problemov ali Roosevelt ali kapital. Že to, da od strani kapitala ni ostre opozicije proti Rooseveltovim načrtom dokazuje, da se hoče kapital aktivno udeležiti sodelovanja pri reformah. To pa pomeni obenem, da se ameriški problemi gibljejo prikrito v fašističnih vodah, po katerih bo Amerika sicer napravila »socialni red«, toda z njim do skrajnosti omejila svoboščine delavstva in delavskega gibanja z zakoni, ki bodo uveljavljeni pod krinko »v varstvo narodnega gospodarstva«.

Take lepe besede slišimo v vseh fašističnih deželah, kjer je fašizem hlapec kapitala. Čudež bi bil, če bi se socialni in gospodarski proces v Zedinjenih državah, ki so zgled kapitalistične države, izvršil ta proces drugače. Žal, da ameriško delavstvo to bridko resnico premalo uvideva, ki bi pa po svojem številu lahko reprezentiralo mogočen politični faktor.

Delavska zbornica za nezaposlene in preganjane zaupnike

Kredit v znesku Din 70.000 na razpolago

Delavska zbornica nas obvešča: »Na predlog gospoda bana je odobril minister za socialno politiko in narodno zdravje Delavski zbor in izredni kredit v iznosu 70.000 Din, ki ga je votirala zadnja skupščina Delavske zbornice za podpiranje nezaposlenih in zaščito delavskih zaupnikov iz izvenproračunskih viškov zbornice.

Iz tega kredita se bodo dajale podpore v sporazumu s pristojnimi sreskimi načelstvi in sicer le poročenim brezposelnim zaupnikom, prvenstveno onim z velikim številom otrok.«

Draginja hitro narašča — kaj pa ljudstvo?

V zadnjih tednih se hitro dvigajo cene najpotrebnejšim življenjskim potrebščinam. Vse pa kaže, da pri tem ne bo ostalo, ampak, da se bodo cene dvigale še naprej. Če primerjamo cene na debelo danes z onimi okrog Novega leta, vidimo, da so se podražile: cenejše vrste kave (za ljudstvo) za Din 0.50 za kg, boljše kave še ne, riž za Din 0.20 do Din 0.40 za kg, olje za Din 0.75 za kg, limone za Din 35.— za zaboj, mast

za Din 0.50 za kg, milo Zlatorog za Din 1.— za kg, milo Schicht za Din 0.75 za kg, sveče Din 0.75 za kg, papirne vrečke za Din 1.— za kg, zavijalni papir za Din 1.—, papir za mast Din 0.60 za kg, petrolej za Din 0.10 za kg itd. Prej se je podražila že moka, sladkor in druge stvari. Dalje se je podražila za 10% vsa manufaktura in vse drugo, kar prihaja iz tujine oz. za kar so potrebne sirovine iz tujine. Nedavno je bila

podražena za ca. 30 odst. tudi železnina vseh vrst. Kaj bo delavstvo počelo? Mezde in plače se znižujejo, podjetniki poskušajo mezde utrgovati — cene življenjskim potrebščinam so pa vedno višje. Predvsem je udarjeno delovno ljudstvo in nameščenci.

Kaj bodo storile oblasti, da preprečijo naraščanje draginje? Ukrepji so nujno potrebni!

Večni pakt prijateljstva z Bolgarijo

podpisan

V Beogradu je bil 24. t. m. na svečan način podpisan pakt o večnem prijateljstvu med Jugoslavijo in Bolgarijo. Podpisala sta ga ministrski predsednik dr. Stojadinović in bolgarski ministrski predsednik dr. Kjuzevanov.

Večno prijateljstvo med obema državama je gotovo najlepše, kar si moremo želeli. S podpisom pakta je utrjen mir na Balkanu, obe državi

pa sta pridobili na svojem zunanje-političnem vplivu.

Sklenitev večnega prijateljstva med obema državama bi odjeknila še vse drugače, ako bi paktu pritrčila bolgarski in jugoslovanski parlament, ki bi bila izvoljena od ljudstva z enikim, tajnim in proporcionalnim glasovanjem. Bolgarija pa že par let sploh nima parlamenta.

Nov proces proti stari bolševiški gardi v Moskvi

Obtožujejo jih zarotništva proti Sovjetski Uniji

Pred vojaškim sodiščem v Moskvi, ki je obsodilo na smrt »trockiste« Zinovjeva, Kamenjeva, Smirnova, Mračkovskega i. dr., je te dni pričel zopet nov proces proti drugi garnituri najvidnejših članov bolševiške stranke, ki so zlasti igrali vlogo v bolševiški revoluciji leta 1917 in pri stvarjanju Sovjetske Rusije. Med obtoženimi, ki jih dolže, da so imeli zveze z Levom Trockim, da so delali na odcepljenju gotovih ozemelj od Sovjetske Rusije, pripravljal napad na državo in kovali zaroto proti sedanjemu režimu, se nahajajo: Pjatakov, Radek, Sokolnikov, Serebjakov, N. I. Muralov, J. A. Livšic, A. Knjazev, I. D. Turok, I. I. Graše, G. G. Pušin, V. V. Arnold, B. A. Ratajčik, A. A. Norki, B. O. Šestov in M. S. Stroilov.

Parlamentarne delavnice so bile prazne.

Obtoženci zopet vse priznavajo

Obtoženi Pjatakov, Radek in tovariši so pred sodiščem priznali vse, česar so obtoženi. Značilnost vseh

dosedanjih političnih procesov v Moskvi je, da obtoženi vedno vse priznajo.

Buharin odstavljen

Kakor poroča Havas, je bil te dni odstavljen urednik moskovskih »Izvestij« Buharin, ki je tudi eden izmed stare Leninove garde.

Socialistična internacionala o procesu

Odbor za raziskovanje položaja političnih jetnikov Socialistične internacionalne izjavlja, da je proces bil organiziran s tako naglico, da ni mogoče poslati k razpravi v Moskvo nobenih opazovalcev. Nadalje pravi pismo, namenjeno javnosti in podpisano od predsednika s. Louisa de Brouckera in tajnika s. F. Adlerja: »Mi smo prepričani, da pomeni sedanjí proces nov težak udarec proti ugledu Sovjetske Unije v svetu, toda ne verujemo, da bi pri zaslepljenosti moskovskih vlastodržcev imela intervencija v tem trenutku izgleda na kakšen uspeh.«

Osebna lastnina in dedno pravo v Sovjetski Rusiji

po določilih nove ustave

Sovjetska uradna agencija TASS javlja, da bo v zmislu določil nove ustave Sovjetske Rusije zakonito zaščiten osebna lastnina državljanov, v kolikor se tiče zaslužka, prihrankov, posesti lastne stanovanjske hiše, predmetov, ki se uporabljajo v hišnem gospodarstvu in za osebno potrebo. Zagotovljena bo tudi pravica dedovanja osebne lastnine.

Z ozirom na to so začeli z deli na izpremembi obstoječega splošnega državlanskega zakona, da ga prikuje določbam nove ustave primerno. Pravica dedovanja je bila doslej priznana samo otrokom, zakoncem, starišem umrlega in od njega vzdrževanim osebam. Krog upravičenih dedičev se bo z novim zakonom razširil, ker bo priznana pravica dedo-

vanja tudi vsem bližnjim sorodnikom umrlega.

Tudi zapuščinska pravica bo razširjena. Vsakdo bo lahko zapustil svojo lastnino ne samo svojim zakonitim dedičem, kakor to določa sedanji splošni državljanski zakon, ampak tudi popolnoma tuji osebi, ki ni v nobenem sorodstvu z zapustnikom.

Z novim zakonom bo torej priznana in uveljavljena načelo zasebne lastnine.

Parlament se sestane 1. februarja in bo zasedal do srejetja proračuna, ki mora biti vsaj do 31. marca pod streho.

Japoncem preseda imperializem

Dežela je izmозgana — vlada naj gre

Večinski stranki v japonskem parlamentu sta sklenili vreči vlado predsednika Hirota. Vladi očitata brezumno zapravljanje državnega denarja v oboroževalne svrhe in nesposobnost v zunanji politiki, ki je nakopala Japonski same sovražnike.

Že dalj časa so prihajale iz Japonske vesti o strašni nezadovoljnosti, ki vlada med prebivalstvom s sedanjim režimom. Imperialistična politika vlade, ki stoji popolnoma pod vplivom vojaške kamarile, je prinesla državi silno nesrečo. Neznosni davki tarejo prebivalstvo, ki je docela obubožalo. Vojne akcije v Mandžuriji in na Kitajskem so požrle ogromne milijarde denarja. In še ni konca. Zapletena v težke konflikte na azijski celiní, se nahajata japonska armada in mornarica v stalni vojni pripravljenosti, kar zahteva vedno nove težke finančne žrtve.

Računi, ki jih delajo v Tokiju, kažejo čez dalje bolj, da se imperializem ne izplača, da je mala Japonska imela večje oči kot želedec, ko je začela osvajati tuja ozemlja, da si je prilastila več, kot pa more prebaviti. Vojaška uprava v zavojevalnih pokrajinah zahteva vedno nove kredite. Za vzdrževanje države Mandžukuo, ki jo je umetno stvoril japonski imperializem, mora šteti japonska državna blagajna svoje novce. Iz zasedenih pokrajin pa ni ne denarja, ne naročil, ne surovin za japonsko industrijo.

Neumni pakt z Nemčijo je spravil Japonsko v nemogoč položaj z državami, ki imajo svojo kolonialno posest v Aziji in z Rusijo.

Dežela gre gospodarskemu polomu naproti. Kapitalisti se zavedajo, da bi tak polom ne bil brez socialnih potresov, zato so začeli energično zavirati, če že le ni prepozno.

Japonska je naravnost klasičen vzgled, kam privedejo deželo generali, ako prevladajo v notranji in zunanji politiki interesi njihove profesije.

Cerkev bogatašev. Kakšne posledice ima katoliška socialna reakcija v Avstriji za katoliško cerkev, piše v listu katoliških delavskih društev »Oesterr. Arbeiterzeitung« nek »priznani« strokovnjak: »Če katoliška akcija ne bo baš na socialnem polju pomagala slabejšemu, t. j. delavcem, da pridejo do svojih pravic..., se bodo mase trpečega ljudstva še bolj (!) odrekale cerkvi, ki ne bi bila več cerkev revnih.« (Oesterr. Arbeiterzeitung, št. 46 z dne 16. nov. 1936.)

Zatišje na španskih bojiščih

Vsi napor generala Franca zaman

Ofenziva generala Franca proti Malagi, važnemu pristaniškemu mestu v južni Španiji, se je ustavila pri Marbelli, kjer so plavalasi in črni Marokanci trčili na silovit odpor vladinih čet.

S popolnomo ofenzive pri Malagi je splaval up generala Franca po vodi, da bi po zavzetju Malage z juga pritiskal proti Madridu.

Vojna sreča zapušča generala Franca. V svetovni vojni so generala, ki so pokazali toliko nesposobnosti kot Franco, odstavljali in jih izročali vojnim sodiščem. Tudi Francu bi se bilo to že zgodilo, ako bi bil v svoji funkciji komu podrejen.

Pred Madridom je položaj v glavnem neizpremenjen. Vladine čete so na več odsekih popravile svoje položaje in potisnile sovražnika nazaj.

Zelo živahno je vladino letalstvo, ki zadnje čase neprestano bombardira sovražnikova oporišča daleč v zaledju. Pretekli petek, dne 22. t. m. so vladina letala metala bombe na pristanišče Cadix blizu Gibraltarja in so z bombami potopila eno sovražno vojno ladjo.

Na strani nacistov so se sedaj pojavila letala, ki so kar očitno označena s hakenkreuzem.

Na ostalih frontah ni bilo posebnih dogodkov.

V Ženevi, kjer se zbirajo delegati Društva narodov, prevladuje prepričanje, da bo legalna vlada zmaga in da bosta Nemčija ter Italija prisiljeni vzkratiti Francu svojo pomoč, ker jima pride stvar predrago.

Mussolinijevi prividi

Plaši ga bolševizem, nevarna se mu zdi demokracija

Za »Völkischer Beobachter« je dal Mussolini izjavo o sodelovanju med Italijo in Nemčijo. O tem sodelovanju pravi, da pomeni začetek urejevanja prilik v Evropi. »Ne verujem v Zedinjene države Evrope«, je rekel, »pač pa v neke vrsto evropsko idejo, rojeno iz spoznanja, da naši kulturi, obstoju in civilizaciji grozi ena sama nevarnost: bolševizem. Stojimo na časovni prekretnici, ki pomeni popoln prelom političnih in socialnih ideologij. Demokracije so dogospodarile. One so danes zavedno ali nezavedno samo ognjišča korupcije, nosilke bacilov in pomočnice bolševizma.«

All si že poravnal naročnino? Ako še ne, stori takoj svojo dolžnost!

Tone Maček:

Srečka Svetega Vincencija

Sprejati bi morala biti lepa železna ograja, zadaj in ob strani pa živa meja. Za hišo je še vedno dovolj prostora za zelenjadnik, a po pobočju gori lahko nasadim najmanj dvajset dreves. Pod vrhom bi pa razpredel gosto brajdo in pod njo bi si postavil utico. Ob večerih bi bilo v nji tako prijetno sedeti in se hladi. Barbka bi mu tja gori prinesla kavo s smetano in še sama bi prisledla, tesno k meni.

Ti načrti so mu rojili po glavi cefo pot proti domu, razvijal jih je še, ko se je v svoji sobi slačil in še dolgo potem, ko je že ležal v postelji. V spanju se mu je zdelo, da se mu je prikazal sam sveti Vincencij v redovniški halji, da ga je blagoslovil in mu rekel: »Mir s teboj. Ker si pravičen, naj ti bo želja uslišana.« Dal mu je zavitek bankovcev in na zavitku so bile zlate številke: 215.291. Prebudil se je ves znojen in v strahu segal krog sebe misleč, da mu je zavitek ravnokar padel iz

O bolševizmu v Španiji govori, komur je to potrebno pravi zunanji minister del Vayo

Španski zunanji minister del Vayo je izjavil te dni: Takozvano bolševiško nevarnost v Španiji vidijo samo oni, katerim je ta argument potreben za njihovo imperijalistično propagando. Z njim operirajo, da bi na ta način opravičili svojo namero, ki obstoji v tem, da bi se spremenilo sedanje stanje na Sredozemskem morju in v Afriki. Špansko ljudstvo želi živeti pod demokratičnim režimom. Principi svobode so globoko ukoreninjeni v srcih Špancev. Sedanja politična situacija je posledica vojnega stanja in časa, ki vedno več ali manj omejuje demokratične svoboščine. To zelo dobro

„Pravo Lidu“ o vojni v Španiji

Jan Vanček pravi v soc. dem. »Pravo Lidu« o Španiji:

Polletna bilanca vojne v Španiji je kar najbolj tragična. Španski »patrioti« imajo stotisoče mrtvecev na vesti in milijonske škode na imetu in na narodnih kulturnih dobrinah. Ob šestmesečni državljanski vojni je že prav čas, da se konča z dosedanjimi diplomatskimi akcijami in poseže z učinkovitejšimi pomoči v boje. Demokratične države in So-

razumejo liberalne katoliške stranke, ki se zato bore na naši strani proti skupnemu neprijatelju. Po zmagi bomo zelo hitro vrnili vse demokratične svoboščine. Glede verske svobode je dejal del Vayo: Ne morem dovolj poudariti, da republika ne pobija vere kot take, ampak nastopa le proti cerkvenim krogom, kolikor le ti izrabljajo vero proti republiki.

O nadaljnji usodi Španije pa je rekel del Vayo, da ne bo nikoli dopustila, da bi katerakoli zunanja sila vodila Španijo in da se španski dogodki v resnici tičejo samo Špancev samih.

vjetska Rusija so že dokazale, da ne marajo s špansko vojno vznemirjati Evrope. Druga stran dela ravno nasprotno in označuje delo za mir kot strah in bojazljivost. Ne preostaja torej nič drugega, kakor pokazati, da ima vsaka stvar svoje meje. Ni treba, da nastane iz španske vojne evropska vojna, če pravočasno — in prav sedaj je še čas — združena mirovna fronta jasno pove: »Dovolj je tega!«

Kmetijske zbornice

Ideja stanovščine je propadla — poljedelski delavci ne bodo člani zbornice

Te dni pričakujejo uredbo o ustanovitvi kmetijskih zbornic.

Obvezni člani zbornic bodo posestniki polj in gozdov in vsi tisti, ki morajo plačevati zemljiški davek, prostovoljni člani pa vsi zakupniki, uživatelci kmetijskih in gozdnih posestev in vse tiste osebe, ki črpajo svoje dohodke od kmetijstva.

Volitve v zbornice bodo posredne. Vsak srez bo volil po enega svetovalca, takisto tudi kmetijske družbe, ki imajo 50 podružnic z najmanj 10.000 člani, potem poklicna društva agronomov, veterinarjev in gozdarjev. 10 svetovalcev pa ima pravico imenovati zbornični svet. Sreskega svetovalca voli 50 od občinskih odborov izvoljenih volilnih mož. Od

teh 50 mož jih voli vsak občinski odbor toliko, kolikor ustreza sorazmerju katastrskega dohodka dotične občine v primeri s celotnim katastrskim dohodkom sreza.

Sredstva bodo dobivale zbornice od doklade na zemljarino, ki bo smela znašati največ 5 odst.

Volilni sistem je torej urejen tako, da volitve ne bodo razburjale kmetov, ker ne bodo imeli glasovalne pravice.

Važno pri vsej stvari se nam zdi, da je ideja stanovščine, ki so jo propagirali v zvezi z ustanovitvijo kmetijskih zbornic propadla in poljedelski delavci ne bodo člani kmetijskih zbornic.

Nemčija operira samo s komunistično nevarnostjo sedaj tudi proti Čehoslovaški

Nemčija je začela proti ČSR kampanjo s trditvijo, da se v ČSR grade oporišča za rusko letalstvo. Čehoslovaška vlada je to trditev razkrinkala kot grdo izmišljotino.

Listi pišejo, da si nemški fašizem stalno izmišlja komunistično nevarnost, za katero skriva svoje

imperijalistične namere. Pod pretvezo, da zatire komunistično nevarnost, intervenira v Španiji, kjer se hoče usidrati in sedaj hoče to nevarnost »ugotoviti« tudi v ČSR, kjer bi menda rad »osvobodil« sudetske Nemce izpod čehoslovaškega »suzenstva«.

se je pripravljaj, da stopi še v breg proti vinogradu pogledat, kako grozdje kaže, ko ga je gospod Roženkranc ogovoril.

»Dober dan.«
»Dober dan.«
»Letos boste imeli precej sliv.«
»Bi bilo, da ni teh zajedavcev. Glejte, koliko jih je že po tleh.«
»Mogoče bi bilo dobro, če bi drevje malo oškropili z galico?«
»Ne bi pomagalo dosti. Pa se tudi ne izplača.«
»Sem slišal, da nameravate tole parcelo prodati?«

»Tako, če se najde kupec, ki pošteno plača. Ampak z gotovino, ne s kako hranilno knjižico, na katero bi dobil samo 200 dinarjev tedensko.«

»Meni se tale parcela zelo dopade. Koliko bi pa hoteli imeti za njo? Vem za kupca.«

»Dvajset dinarjev za kvadratni meter.«

»Koliko pa zahtevate za vse čez: vse gori do vinograda?«

Gospod Goričnik je malo pomislil in izjavil:

Dama in po svetlo

»Boji v našem gasilstvu«. Pod tem naslovom piše »Jutro« o nekih dogodkih v posameznih gasilskih župah in gasilskih četah v Sloveniji, ki dajo slutiti, da je pričelo v gasilskih edinicah strankarsko razračunavanje. Dosedanje uprave so bile povečini postavljene od bivšega režima in so v njih najbolj vidni pristaši JNS. Ko je bivši režim padel, je pričelo čiščenje vseh korporacij od njegovih mandatarjev, kjerkoli so se usidrili. Nazadnje je sedaj prišlo na vrsto tudi gasilstvo. Kaya

»... in ...«

Za nas je stvar samo zabavna, nič več in nič manj. Prej ali slej se bo vse do bro izteklo, samo da bi v tem času nikjer ne gorelo, ker bi se lahko dogodilo, da bi nihče ne gasil. Ako bi novo imenovani funkcionarji dali povelje, bi jim razrešeni ugovarjali, sklicujoč se na svojo prisego, moštvo pa bi ne vedelo, koga naj posluša. Predno bi se to uredilo, bi oženj že sam ponehal. Kdo bi si bil mislil, da bo kdaj s »fajerveri« tak križ.

Skoro 36.000 brezposelnih je iskalo dela pri posredovalnicah dela v decembru l. l. in sicer 30.037 moških in 5962 žen. Delo je dobilo 1416 moških in 1344 žen. Število brezposelnih v decembru se je povišalo za 3277. Brezposelno podporo je prejelo 15.868 nezaposlenih in sicer Din 1.466.259 redne, Din 358.499 izredne in Din 39.854 potne podpore.

Delavci razumejo. Na nekem zborovanju v Avstriji je nek minister ostro kritiziral delovanje delavskih zbornic v dobi, ko tamkaj še ni bilo črne stanovščine. Med drugim je predstavnikom zbornic očital tudi plače. Nek delavec je imel korajžjo, da je ministru vpadel v besedo. rekoč: »Magari so bili plačani kot ministri! Plačevali smo jih mi in radi, saj so delali za nas. Tudi vas moramo plačevati, čeprav delate proti nam.« Delavca so seveda zaprli. Povedal je pa le, kar je mislil in resnico je govoril.

Občinske volitve v Bolgariji bodo prve 7. marca, zadnje pa 28. marca po volilnem redu, v katerem ne nastopajo stranke, ampak le osebe kot kandidati.

Nova slovenska roža. Prejšnji »Poned. Slovenec« je poročal med drugimi zanimivostmi o slovenskem nageljnu. Nagelj, ki ga ima v mislih, je bil menda utrzan v bohinskem pogorju, kjer baš v tem mesecu najlepše cvetejo »slovenski nageljni«. Navadni nageljni, kakor jih pa slovenski fantje in dekleta poznamo, pa prihajajo k nam v tem času samo iz toplih krajev sosednje države.

»40.000 dinarjev.«
»Hm. Bom govoril z dotičnikom. Mogoče pa napravimo kupčijo.«

Roženkranc je nalašč govoril v imenu tretje osebe, da se ne bi prehitro obvezal. Torej, sedaj ve, pričem je. Sedaj lahko kalkulira. Položica dobitka je 300.000. Če odšteje 40.000, ostane 260.000 za hišo in nje opremo. Za pohištvo in kar je še treba, bi določil 60.000 in tako ne bi smela biti hiša, popolnoma gotova, z vodovodom in elektriko in s končno predajo ključev, dražja od 200.000 dinarjev. Na, za ta denar se pa že tudi lahko postavi pravcata vila, v kateri bi se tudi gospod odvetnik Gostoleve ne sramoval stanovati. Enkrat je gospod Roženkranc nameraval v svoji novi hiši dati napraviti tudi kopalnico, a se je premislil ko je spoznal, da je to nepotreben luksuz. Saj nisem dimnikar, da bi se moral vsak dan prati, je modroval. Za poštenega človeka je dosti, če si vsako jutro umije obraz, za noge si pa vzamem vsak teden enkrat škaif vode. Tisto večno čofotanje nagecev po vodi je današnjemu svetu samo v pohujšanje. (Dalje prihodnjik.)

Iz naših krajev

Trbovlje

Občinska seja

Na zadnji občinski seji, ki se je vršila v ponedeljek, dne 18. januarja, se je razpravljalo o pravilniku o ustanavljanju in sistematizaciji službenih mest ter ureditvi službenih odnosov uslužbencev občine Trbovlje.

Že pred sejo so se zglasili nižji uslužbenci, ki prejema Din 600 do Din 700 mesečne plače, pri županu so bili Klenovšek in ustrečno zaprosili za zvišanje plače. Predsednik s. Klenovšek je obljubil, da bo storil, kar je v okviru zakona in proračuna storiti mogoče.

Tako se je potem na predlog delavskih zastopnikov v občinskem odboru sklenilo, da se jim sedaj in v mesecu aprilu, ko bodo dovršili pripravljano dobo, zviša plača, kar bodo nižji uslužbenci, ki imajo zares nizke prejemke, gotovo z veseljem vzeli na znanje.

Veliko zanimanje je na seji povzročila tudi polemika o pritožbi glede kmetijskega odbora, ki ji je sresko načelstvo ugodilo. Občinski odbor se bo proti odloku sreskega načelstva pritožil na bansko upravo in če bo potrebno, tudi na upravno sodišče v Celju. Občinski odbor smatra, da je pri sestavi kmetijskega odbora postal popolnoma po zakonu. O tem bomo po končanem pritožbenem postopanju in ev. razsodbi še spregovorili.

S strani delavskih zastopnikov se je tudi vložila zahteva, da se mora s strani občine poskrbeti za kurjenje prostora v brezposelnih kuhinjah in prenočiščih za brezposelne.

Župan s. Klenovšek je obljubil, da se bo takoj zavzel za izvedbo teh predlogov.

Zopet praznovanje

Trboveljska premogokopna družba je razglasila, da se bo v mesecu februarju delalo samo 15 delovnih dni. Pravi se, da je uprava državnih železnic znatno znižala je svoja naročila. Ne vemo sicer, koliko je resnice na tem ali vsekakor rudarje skrbi, kako bodo s tako zmanjšanim zaslužkom mogli preživljati svoje družine? In kaj bo šele na poletje?

Dobro bi bilo, če bi resnicoljubni »Slovenec«, kot glasilo najmočnejše politične skupine v državi, že enkrat zavzel odločno stališče v obrambo naših slovenskih rudarjev.

Dela in kruha hoče delavstvo in ne fraz!

Hrastnik

Občni zbor razredno organiziranih rudarjev. V nedeljo, dne 17. t. m. se je vršil redni letni občni zbor podružnice ZRJ. Podružnica je bila v preteklem letu jako agilna, tako v pogledu nabiranja članov, kot tudi širjenja razredne zavesti. Vse pretečeno leto je bilo za nas rudarje dokaj burno in je zahtevalo od vsakega člana, še posebej pa od odbornikov, da so postavili celega moža. V dokaz, da je članstvo znalo ceniti delo starega odbora, je da je pri novih volitvah po večini izvolilo dosedanje odbornike. Na novo pa je bilo izvoljenih tudi nekaj mlajših članov. Predsednik pa je ostal s. Kladnik. — Omenimo naj še referat delegata centrale s. Arha iz Zagorja, ki je v jedrnatem govoru poročal o najaktualnejših zadevah rudarskega delavstva, zlasti o novi »sanaciji« Bratovskih skladnic. Podučna za naše rudarje je bila zgodba rudarjev nekega srbskega rudnika, ki nam jo je predložil s. Arh in si jo bomo rudarji dobro zapomili. Odslej bomo znali moč strokovne organizacije še bolj ceniti kot doslej. Končno je želel v imenu centrale organizaciji mnogo uspehov in čim večjega razmaha. Občni zbor je pozdravil v imenu kulturnega društva »Vzajemnosti« pevski odsek z lepo delavsko pesmijo. Nadalje je izrekel pozdrave tudi predsednik občine s. Malovrh, obenem najstarejši član organizacije, da bi organizacija na polju dela za boljše bodočnost delavstva dosegla čim več uspehov. Da bo to delo čim uspešnejše, kliče vsem rudarjem, ki še niste organizirani: v organizacijo!

Senovo pri Rajhenburgu

Zastoj se trudijo zidari, ako gospod hiše ne zida! Tak je naslov uvodnika v »D. F.« z dne 9. januarja 1937. Mi se ne bi spuščali v polemiko z avtorjem uvodnika, ako ne bi bil v nasprotju z njihovim delom. Pri nas na Senovem imamo močno razredno zavedno strokovno organizacijo, v kateri je večina rudarjev organiziranih. Izven organizacije je še nekaj rudarjev, ki so svoj čas tudi plačevali svoje prispevke, a jim sedaj, ko smo se strnili, da nismo več razklopljeni na razne skupine, to ne gre v račun. Zato so zbrali nekaj nezavednih brezposelnih — saj med zaposlenimi so samo štirje — in ustanovili ZZD, kateri stoji na čelu č. g. b. s. T. Rudarji so se smejali, ker vedo, kam pes tace moli in tudi niso šli na lim. Zato naj omenimo samo to, da je: »Zastoj, če gospod ustanavlja organizacijo, ako ne gredo rudarji v njo!« — Organizirani rudar v ZRJ.

Radvanje

Delavsko predavanje. V sredo, dne 27. t. m. s pričetkom ob pol 7. uri zvečer se bo vršilo v gostilni g. Marije Pesek predavanje o socialni zakonodaji, pomenu strokovne organizacije in delavskega tiska. Predavala bosta ss. dr. Reisman in Josip Petejan. Pridite polnoštevilno.

Redna letna krajevna medstrokovna konferenca v Ljubljani

se bo vršila v nedeljo, dne 31. januarja 1937 ob 9. uri dopoldne v veliki dvorani Delavske zbornice. Na dnevnem redu so poročila, predlog za uvedbo prispevka ter volitev novega odbora. Pristop na konferenco imajo vsi odborniki podružnic v področju krajevne medstrokovne organizacije,

III. (38.) Delavski prosvetni večer »Vzajemnosti« in »Zarje« bo v sredo, dne 27. januarja ob 20. uri v dvorani Delavske zbornice z lepimi in pestrim sporedom. Predaval bo prof. Fava o ideji »Združenih držav Evrope«. Delavski pevski zbor bo zapel več delavskih in narodnih pesmi. Mala Verica bo igrala na harmoniko narodne pesmi. Vmes bodo recitacije. Sopran in alt s spremljanjem klavirja bo zapel Rubinsteinove, Puccinijeve in Offenbachove duete ter Mozartove variacije s flauto. »Zarja« bo zaigrala več skladb.

IV. redni občni zbor Konzumne zadruge za Ljubljano in okolico r. z. z. o. z. Ljubljana, Sv. Jerneja cesta št. 39a se bo vršil v četrtek, dne 11. februarja 1937 s pričetkom ob pol 8. uri zvečer v restavraciji »Gorenjski kolodvor« na Medvedovi cesti št. 8 s sledečim dnevnim redom: 1. Čitanje zapisnika; 2. poročilo načelstva; 3. predložitev bilance; 4. poročilo nadzorstva;

kot gosti pa zastopniki oblastnih odborov in člani strokovne komisije. Medstrokovni odbor je pričel v minulem letu z dobro uspešnimi predavanji. V tem letu hoče to in drugo delo nadaljevati. Zato pozivamo vse odbornike pristojnih podružnic, da se konference polnoštevilno udeležijo.

5. volitev načelstva; 6. volitev nadzorstva; 7. razno. Dolžnost vsakega člana je, da se običnega zbora udeleži. Nadzorstvo in načelstvo.

Obvestilo vsem prijateljem. Z ozirom na govornice, ki se širijo v tovarni »Saturnus« o meni podpisanem, češ, da imam veliko posestvo, trgovino, razne druge zasluge izven tovarne in da je tudi moja žena v službi, izjavljam to-le: Kdor želi imeti moje posestvo in mojo trgovino, naj pride, da mu vse to podarim. Kdor želi imeti službo moje žene, naj se javi pri dotičnem delodajalcu, ker mu jo radevolje odstopi. Kdor hoče vse to imeti, se mora zglasiti še pred zaupniškimi volitvami v tovarni »Saturnus«, t. j. do vključno 28. t. m. Opozorjam pa, da bom v bodoče proti vsakomur, ki bi takšne in slične vesti širil, sodnijsko postopal. Bežter Alojz, predsednik podr. SMRJ, Moste pri Ljubljani.

Maribor

Socialistična konferenca

Pretečeni petek, dne 22. t. m. se je vršila socialistična konferenca, katere so se udeležili zaupniki socialističnega gibanja. Konferenca je bila informativnega značaja. Govorili so ss.: Petejan Josip o političnem položaju, Grčar Viktor o občinski politiki, Eržen Viktor o potrebi ustanovitve socialistične stranke in Jelen Adolf o

tisku. Iznešeni referati so bili sprejeti z velikim odobravanjem. Konferenca je pokazala, da socialistična misel živi in da delavstvo upravičeno terja priznanje legalitete socialistične stranke, da bo v stanju braniti svoje politične, gospodarske, socialne in kulturne pridobitve in se bojevali za politično in gospodarsko demokracijo.

drsalik. Nekateri trgovci so izpraznili vse svoje zaloge.

Pri oknu so priletele mobilje v sobo. Preteklo soboto sta se splašala konja, ki sta vlekla z novim pohištvom natovorjen voz v bližini koroškega kolodvora. Pri tem sta se zaletela z vozom v nsko lišo. Del na vozu naloženega pohištva je odletel v noko zaprto okno, razbil okvirje in tresčil v sobo.

Odsek brezposelnih učiteljskih abiturientov pri JUJ je tekoči teden organiziral propagandni teden za namestitev. 750 brezposelnih absolventov učiteljskih študijev in učiteljske Slovenije čaka že leta na namestitev, kdaj le bo ta armada brezposelnih prišla do kruha?

»Detofjub«. V soboto, dne 30. jan. se bo vršil redni letni občni zbor v društvenem lokalu, Ruška c. 7, s pričetkom ob pol 20. uri s sledečim dnevnim redom: 1. Čitanje zapisnika; 2. poročila; 3. smernice za bodoče delo; 4. volitve; 5. razno. Vsi člani vljudno vabljeni. — O d b o r.

Pevski zbor pekovskih pomočnikov v Mariboru priredi v soboto, dne 30. januarja t. l. v Gambrinovi dvorani svojo tradicionalno predpustno veselico. Na sporedu je zborovo petje, šaljivi nastopi in ples. Godba prvovrstnega salonskega orkestra. Prijatelji prijetne zabave vljudno vabljeni. — O d b o r.

Mariborsko gledališče

J. Žigon: »Kadar se utrga oblak«. Slovenska dramska literatura ni bogata in tudi Žigonova noviteta jo kakovostno ne bo obogatela, le številčno smo za eno dramo premočnejši. In to je tudi nekaj. Drama ima dovolj lepih momentov, vendar ne prevzame gledalca, ker je propad družine, ki nam ga slika, psihološko neutemeljen. Učinkovit je prirodna katastrofa, ki je v njej okvirjeno delo. Za igralce je bila interpretacija nejasnih tipov težka naloga, ki so jo rešili zadovoljivo. — e—

Študenti pri Mariboru

Kolesarji se opozarjajo, da morajo do 31. januarja na novo prijaviti svoja kolesa za leto 1937, ter poleg knjižice predložiti kolek za Din 5.— v občinski pisarni ob uradnih urah.

Hišni posestniki v Studencih se naprošajo, da nabirane pole »Pomožne akcije« vrnejo obč. uradu vsaj do 1. februarja, da se morejo računski zaključiti. Dosedaj je vrnila pole komaj polovica posestnikov.

I. Del. kolesarsko društvo, podružnica Studenci, priredi dne 30. jan. t. l. »Kmetijski ples« v dvorani gostilne Mraz v Studencih. Začetek ob 19 uri.

Tezno pri Mariboru

Predavanje o socialni zakonodaji in o pomenu strokovne organizacije in delavskega tiska se bo vršilo v petek, dne 29. jan. s pričetkom ob pol 5. uri popoldne v gostilni Felič. Poročata ss. dr. Reisman in Josip Petejan. Delavke in delavci, pridite polnoštevilno.

Uslužbeni davek in pregled knjižice. Opozarjajo se vsi delodajalci, ki morajo po členu 100 zakona o neposrednih davkih pobirati uslužbeni davek v davčnih znamkah (markicah), da predložijo tekom meseca januarja 1937 knjižice uslužbenkega davka na pregled davčni upravi. Delodajalci, ki niso zavezani pobirati tega davka v znamkah, to so vsi, ki imajo povprečno preko 20 zaposlenih, se morajo prijaviti do dne 25. januarja 1937 davčni upravi, da jih vpiše v knjigo delodajalcev, ki izročajo uslužbeni davek v gotovini.

Kranj

Majdičevi delavci v deroči Savi odstranjujejo kamenje in čistijo strugo za hitrejši odtok vode. Na ta način naj bi vodni tok, ki žene elektrarno, imel močnejši pritisk. Ljudje, ki hodijo čez savski most, z začudenjem opazujejo delavce, ki v gumijastih škornjih brodirajo za kamnom po vodi. To delo je pozimi kot nalašč za to, da se človek nalezne prehlada. Kajti gumijasti škornji niso topli, poleg vsega pa v nje pljuska tudi voda. Ako je to delo res nujno potrebno, naj bi se delavce zaposljevalo ne po osem ur dnevno, ampak največ 4 ure dnevno z najmanj 100 odst. pribitkom na normalno urno mezdo.

Konec 8 urnika v podjetju g. F. Sirca. Zakon se je upošteval samo 14 dni. Svoječasni tozadevni razglas, v katerem je podjetje delavstvo obvestilo, da se bo radi »neupravičenih« napadov v »Delavski Politiki« počenši od 12. decembra m. l. dalje strogo izvajal osemurnik v podjetju, je že izven veljave. Kljub vsemu pesimizmu nismo mislili, da bo g. Sirc držal dano besedo samo 14 dni. Podjetje je še potem zatrijevalo, da svojega sklepa ne bo preklicalo, čeprav — kakor smo posneli iz podjetniških besed — delavci z osemurnim zaslužkom ne bodo mogli živeti. — Občudujoč socialnost g. podjetnika, so se v podjetju pojavili elementi, ki so živo agitirali za uvedbo deseturnika. Čudno pa je, da so ti elementi med tistimi, ki pri izplačilu boljše odredbe od ostalih delavcev. Nato se je protizakonito izvedlo glasovanje, ki je »izpadlo« za 10 urni delavnik. Elemente, ki s svojimi šikanami in denunciacijami grenijo delavstvu življenje, pozivamo, da s tem prenehajo, sicer jih bomo drugič poimensko navedli in ožigosali. Mi smo menili, da je glede uvedbe 8 urnika pritiskala oblast, sedaj pa vidimo, da je bila to navadna taktična poteza s strani podjetja.

Koroška Bela-Javornik

Tretja občinska seja. Občinske seje, ki se vršijo zdaj druga za drugo, so vedno bolj zanimive in tudi preproste, kakor je to jasno pokazal dnevi red zadnje seje, ki je obsegal 12 točk, in to nekaj zelo važnih. Pri čitanju zapisnika se je gojalo ne točnost, ker marsikatera izjava večine ni bila v zapisniku zabeležena. Tajnik je bil v tem oziru pozvan k redu. S. Giorgioni je protestiral proti raznašanju oz. razdajanju uradnih spisov, kar se je ugotovilo s tem, da je župnik g. Zbontar, ki ni v občinskem odboru, vedel za vsebino dopisa dr. St. občini in to vsebino tudi navedel v odgovoru dr. St. Poleg tega je župan s. Perko kategorično prepovedal vsakomur hoditi po uradnih urah v občinsko pisarno, tam brskati po spisih in poizvedovati po raznih javnih in tajnih uradnih stvarih. To se je dogajalo doslej, a se ne sme več dogajati. Soglasno je bil sprejet tudi sklep, da se od mesarjev izterja trošarina za meso, kolikor je zaostala. Če morajo ostali občani v redu odračunavati predpisane občinske davščine, morajo storiti to tudi mesarji, ki se ne morejo izgovarjati na krizo. Saj je eden izmed prizadetih nedavno celo kupil zemljišče za celih Din 120.000.—! Sklenjeno je bilo odstraniti nad vasjo Potoki skale, ki stalno ogrožajo življenje in premoženje vasičanov. Z velikim navdušenjem je bil sprejet tudi sklep, da se določi večja vsota denarja za napravo prosvetne dvorane v Javorniskem Rovtu, da se na ta način tudi rovtarjem omogoči prosvetno udejstvovanje. — Član krajevnega šolskega odbora s. Kralj Ignacij je opozarjal na razne stvari, o katerih bi človek menil, da so dandanes že nemogoče. Pa le niso: tako je učiteljska konferenca odklonila povšeno proračunsko postavko za dnevno čiščenje šolskih sob namesto samo dvakrat tedensko in je izjavila, da je trikrat teden, čiščenje zadostno. Tega ni nihče niti zdaleka pričakoval v tem veku, ko je ravno boj proti jetiki in drugim takim boleznim na višku. Nasprotno pa je ta konferenca z g. upraviteljem Smolikom na čelu pregazila soglasen sklep odbora, da je letno samo šest plačilnih šolskih maš in jih predlaga kar 50! Mi menimo, da kristjana, ki mu je dolžnost hoditi k maši, vendar ni treba še zato plačevati! Kljub sklepu je ta konferenca še enkrat predlagala to število. Pa tudi proti roditeljskim sestankom so nekateri, češ, da so nepotrebni. Težko je delati z ljudmi, ki so takih nazorov. Razburjenje je nastalo, ko je s. Kralj pripovedoval, da je bil neki šolar za kazen zaprt tri ure v — stranišču in da se v šoli uganja politika ter otroke sprašuje razne stvari, n. pr. kdo bo zmagal v Španiji itd. Sklenjeno je bilo, da se ne plačajo nobeni računski šolskega odbora, dokler se ne dobijo k njim potrebni podatki oz. dokazila. Tudi kaplanu g. Duhovniku se ne plača nagrada za 237 katehetskih ur, ker jih toliko ni bilo. Za nabavo šolskih potrebščin šolarjem je bila določena vsota Din 12.000, namesto dosedanjih Din 3000. Med 79 šolarjev se bo razdelilo razno blago za obleko in obutev. Razni drugi predlogi na seji so bili sprejeti soglasno. Videti je bilo, da je opozicija stopila iz svoje rezerve, kar je treba samo pozdraviti. Toda bodočnost bo pokazala, če je to bilo samo trenutno razpoloženje ali pa je opozicija res prišla do spoznanja, da je uspeh samo v skupnem delu. — F. Ž.

Ali si že poravnal naročnino? Ako še ne, izpolni svojo dolžnost!

Jesenice

Peta seja občinskega odbora se je vršila dne 13. t. m. ob navzočnosti 26 odbornikov. Prebrani so bili zapisniki prejšnje seje s pristankom, naj se v bodoče ne omejuje samo predlogi, ki jih postavljajo pripadniki JRZ-kluba, nadalje poročilo predsednika občine o blaginjskem stanju. Nato je odgovarjal g. Markez na interpelacijo dr. Štempiharia, ki ji na prejšnji seji JRZ-klub ni priznal nujnosti in je v to svrhu prebral pripravljeno besedilo, ki mu je JRZ-klub navdušeno ploskal. Dr. Štempihar se z odgovorom ni zadovoljil, ugotovil pa je, da je predsednik občine, kakor hitro je prejel interpelacijo, stvarno postopal po njej, kar je tudi napredek. Po uredbi o likvidaciji kmečkih dolgov je uprava postavila na dnevni red volitev dveh članov v cenilno komisijo. Opozicija je bila mnenja, da uredba ne likvidira kmečkih dolgov, temveč imovino slovenskih kreditnih zadrug in je predlagala, da se občina postavi na stran kmetov in za drug tako, da odkloni volitev dotičnih dveh članov. Sprejet je bil predlog JRZ-kluba in uprave in izvoljena sta bila odbornika Klemenc in Hribar. — Pri razpravi o »finančnih zadevah«, o katerih je poročal blaginjski g. Bertoncelj, je sprožil dr. Stanovnik odstranitev tujih izrazov in je bil sprejet načelni sklep, da se tuje ne bodo več uporabljale. — Pri obravnavi novega statuta občinskih uslužbencev, ki ga je poročeval g. Gospodarič prebral v celoti, je dosegla opozicija dopolnitev v smislu mišljenja personalnega odseka, naj se načeloma zavaruje obč. uslužbenec pravica do plačila nadurnega dela, kar je občinska uprava prvotno črtala. Razen tega je opozicija opozorila, da uprava ni upoštevala želje delegata SDL v personalnem odseku, naj se tuji izrazi nadomestijo z domačimi povsod, prav tako pa tudi slabi izrazi. Novi pravilnik (ne več statut) je bil nato soglasno sprejet in je bilo izrecno tudi dogovorjeno, da velja želja glede odstranitve tujih in slabih izrazov. S tem pravilnikom postane jeseniški »predsednik občine« uradno »župan«, ki se bo s tem naslovom podpisoval tudi na vseh pisemnih odpravkih občine. — Po poročilu g. Krašne in dostavku g. Novaka z liste SDL je obč. odbor določil za tujsko prometno društvo pri sv. Križu Din 2000, za olupševalno društvo na Jesenicah pa Din 1100. Opozicija SDL je glasovala za ta predlog, narodno-gospodarska odbornika pa sta se vzdržala, menda ker ni bil upoštevan predlog odbornika Višnjarija, naj se za tujski promet uporabi kredit, ki je namenjen za popravilo greznice in naj se del predlaganih vsot prihrani za tujsko prometno društvo na Jesenicah, ki ga še ni. — Zanimiva je bila razprava o amnestiji po predlogu opozicije SDL, katerega nujnost je bila na prejšnji seji odklonjena. — Predlog ima dva dela: amnestijo vseh sodno-kaznivih dejanj iz političnih nagibov ter amnestijo vseh upravno-kaznivih dejanj iz člena 74 zak. o notranji upravi in po naredbah banov, kakor tudi suspenzijo vsega upravno-kazenskega postopanja za dejanja, ki bi bila kazniva po gornjih določilih, dokler ne dobimo zakona o prekrških. Iz prvega dela so izključeni oni, katerih dejanja se preganjajo na zasebne tožbe, zlasti tiskovne klevete, zato pa so upoštevani vsi oni, ki so bili zaradi dejanj iz političnih nagibov, storjenih na ozemlju države, neglede na dejanje in višino kazni in neglede, so li bili kaznovani po 28. 10. 1918 ali prej. Kljub pojasnilom o takem obsegu je v imenu JRZ-kluba g. Krašna sporočil, da bo njegov klub glasoval zoper prvi del predloga, ker je že rešen z amnestijo, ki je bila izdana za pravoslavno novo leto, dočim bo pa klub glasoval za drugi del. In res je bil prvi del odklonjen z 18 proti 8 glasovom, drugi pa soglasno sprejet. — Nato je občinski odbor sklepal o pred sejo vložnem priznani nujnem predlogu opozicije SDL zaradi odložitve imenovanja rabsodilskih odborov za spore iz obrtnega zakona. Predlog je branil dr. Stanovnik, v imenu kluba JRZ pa je pritrdil predlogu g. Azman. K predlogu se je dodal tudi na predlog opozicije SDL še dostavek, da se naproša g. ban, naj izposluje uzakonitev sodne pristojnosti za vse spore med delodajalci in delojemalci iz pravnih razmerij po obrtnem zakonu. Skupni predlog je bil sprejet s 24 glasovi ob vzdržanju obeh odbornikov z narodno-gospodarske liste. — V tajni seji so bile sprejete oziroma odobrene nekatere ubožne podpore ali povznanja, hkrati pa je bil pohvaljen sklep občinske uprave, da prošnji za ubožno podporo odslej ni treba več — kolekovati. V kratki poslovni dobi sedanjega občinskega odbora se je že doslej pokazal dobri vpliv opozicije SDL, ker pričinja tudi delegacija JRZ stvarno priznavati umestnost predlogov in pobud te opozicije. Razveseljiv pojav je tudi neprimerno boljše zasedba »galerije«, ki je bila v času od 15. 10. 1933 do 25. 10. 1936 skoro vedno obupno prazna.

Reklamacijsko postopanje. Vse sodruge in prijatelje pozivamo, da se prepričajo, če so vpisani v volilnih imenikih. V mesecu januarju se vrši reklamacijsko postopanje, ki je veliko bolj enostavno kakor ono pred volitvami. Zaradi tega Vas pozivamo, da se vrekamiarj zdej. Mogoče je, da se v letošnjem letu vršijo kake volitve, ki bodo važne in škoda bi bilo, če bi bila sedanja možnost vrekamiranja ali izrekamiranja zamujena. Kdor ne ve, če je v imenik ali ne, naj se javi pri zaupnikih v Delavskem domu na Savi, ki bodo vse potrebno ukrenili. Ne pozabite na to! Zlasti

Pregled važnih svetovnih dogodkov

od 8. do 15. januarja

8. januarja: Španija (Načrt o nadzorstvu): Na predlog odbora za nevmešavanje, ki je bil dostavljen obema strankama v izjavo, odgovori španska vlada v načelu pritrdilno. Opozarja pa, da je najnovejšo posredovanje v zadevi izvedbe pakta o nevmešavanju imelo za posledico, da so bili poslani tisoči italijanskih in nemških »prostovoljcev« v Španijo. Pod takimi okoliščinami je izvajanje pakta o nevmešavanju »samo nek nov način intervencije (posredovanja) v korist upornikov.« — **Zedinjene države** (Nevmešavanje): Predlog, da se na podlagi zakona o nevtralnosti prepove tudi izvoz orožja v Španijo, osvoji senat soglasno, kongres pa s 403 proti 1 glasu.

10. januarja: Anglija (Nevmešavanje): Angleška vlada prepove nabiranje in odpravljanje prostovoljcev za Španijo. Zainteresiranim državam (Franciji, Italiji, Nemčiji, Rusiji in Portugalski) sporoči, da je izdala ta ukrep »kot dokaz svoje resne želje, da se z ozirom na ta aspekt (videz) posredne intervencije (kot je pošiljanje prostovoljcev. Op. ur.) takoj doseže mednarodni dogovor«. Velesile so naprošene, da prepovedo odposiljanje prostovoljcev »še pred vzpostavitvijo popolnega sistema nadzorstva«.

11. januarja: Portugalska (Nevmešavanje): Portugalska odgovori

na angleško-francoski predlog z dne 27. 12. 1936 v zadevi preprečenja odposiljanja prostovoljcev. Portugalska se sklicuje na to, da se je že 21. avgusta 1936 izjavila za tak ukrep, obenem pa sporočila, da se bo takega dogovora držala samo tako dolgo, dokler se ga bodo držale tudi ostale države v zvezi s prepovedjo posredne pomoči. Odobrava se zakonita prepoved pošiljanja prostovoljcev. Vendar pa se ne sme vprašanje prostovoljcev ločiti od drugih vrst neposrednega ali posrednega vmešavanja. Podčrtava, da bi posebne akcije samo škodovale londonskemu odboru za nevmešavanje, ki edini je v teh stvareh pristojen.

12. januarja: Nadzorni odbor v Londonu: Nadzorni odbor odloži nadaljnje ukrepanje v stvari nadzorstva, dokler ne prispe odgovor vlade iz Burgosa. (Legalna španska vlada je odgovorila že 8. januarja.)

15. januarja: Portugalska (Nevmešavanje): Portugalska odgovori na od Anglije neposredno stavljeni predlog z dne 10. 1. 1937 v zadevi prostovoljcev. Izjavlja, da je pripravljena slediti temu koraku, da pa čaka z izvedbo, dokler ne bodo tudi druge dežele izdale enakih ukrepov, da se bo lahko ravnala po njihovem zgledu.

Volitve zaupnikov v II. skupino rudarske zadruga Po novem volilnem redu

Letos koncem meseca februarja poteče triletna poslovna doba zaupnikov II. skupine rudarske zadruga v rudarski in plavžarski industriji dravske banovine. t . t

Volitve bodo po novem volilnem redu, ki je prirojen tako le:

1. Volilno pravico imajo vsi oni delavci, kateri so zaposleni že eno leto pri podjetju;

2. voljeni morejo biti samo oni, ki so najmanj že tri leta zaposleni

pri dotičnem podjetju in so nad 24 let stari;

3. voli se po obratih, in sicer na vsakih 100 delavcev en zaupnik in en namestnik;

4. voli se z listki na ta način, da se napiše vse kandidate in namestnike dotičnega obrata.

Vse ostalo v zvezi s temi volitvami bo pojasnilo svojim podružnicam vodstvo Zveze rudarjev Jugoslavije v Zagorju potom okrožnice.

S predavanjem v naših Studencih

Občina Studenci pri Mariboru je znana široj domovini po svoji rešeni barvi, čeprav se že leta in leta trudijo vsi mogoči režimi in dedščine lačni politikarji, da bi razdejali to trdnjavo. Toda vsa slepomišljenja in vsi triki se razbijajo kakor pena ob trdnem zidu naših zavednih sodrugov in sodrugic v Studencih. To zadoščenje so nam dali naši prijatelji zopet v sredo, dne 20. t. m. zvečer, ko je pred polno dvorano gostilne Špuraj s. Eržen otvoril predavanje o socialni zakonodaji, katero so si že tako dolgo želeli tudi v Studencih. Predavatelj ss. dr. Reisman in Josip Peteljan sta skozi polni 2 uri napeto vezala pozornost poslušalcev, ki so v popolni tišini sledili izvajanjem govornikov o potrebi borbe za končno praktično priznanje enakopravnosti delavcev pred zakonom, zlasti pri uporabi delavskih zaščitnih zakonov. Ravno v Studencih vidimo, kako se inozemci naravnost rogajo socialni zakonodaji, ko preko že 14 let starih določil zakona o zaščiti delavcev po mili volji, brez vsake kazni, kršijo predpise o delovnem času, posebno glede mladostnih in ženskih delovnih sil. Zato pa so tudi posledice tako žalostne, da mlad zarod pro-

opozarjamo vse, ki jim je bilo pri zadnjih volitvah na kak način onemogočeno voliti. Torej pozor!

ZAHVALA.

Ob priliki težke izgrbe najinega nepozabnega očeta in tasta

Krauskopfa Franca

se tem potom iskreno zahvaljujemo vsem, ki so nama na kakšenkoli način izrazili svoje sočutje. Posebno se zahvaljujemo Rudniški godbi, pevcem »Vzajemnosti«, nosilcem zastav in vencev, vsem darovalcem cvetja, in vsem, ki so pokojnika spremili na zadnji poti. Najlepša hvala!

Zagorje, dne 24. januarja 1937.

Krauskopfi Anton in soproga.

Posebno razveseljuje bila častna udeležba naših starih somišljenikov, zvestih železničarjev, za katere tudi velja zakon o zaščiti delavcev, po katerem je izdelan njihov pravilnik. Splošna pa je bila želja, da bi se predavanje o delavski zakonodaji čimprej zopet nadaljevalo, ker bo obisk takrat gotovo še večji.

Liboje

Redni občni zbor podružnice Zveze rudarjev Jugoslavije bo v nedeljo, dne 31. t. m. dop. ob 9. uri v gostilni Škobernetna Ivana v Libojah. Člani podružnice so dolžni, da se ga udeležijo Družnost! — Odbor.

Delavska predavanja

na katerih bodo govorili o delavski zakonodaji, strokovnih organizacijah in delavskem tisku dr. Reisman, Eržen, Peteljan, Jelen in Vidovič, se bodo vršila:

27. januarja v Radvanju pri Mariboru;
29. januarja na Tenzu pri Mariboru;
31. januarja v Celju;
31. januarja v Sl. Bistrici;
2. februarja v Sevnici ob Savi.
7. februarja v Guštanju;
14. februarja v Zabukovci;
14. februarja v Libojah-Petrovčeh;
28. februarja v Litiji.

Ako je kje možno predavanje med tednom, se lahko vrši tudi izven gornjega programa. Tozadevne želje sporočite uredništvu našega lista.

VZAJEMNOST

Maribor

»Cankarjev večer« v dvorani Delavske zbornice se bo mogel vršiti šele 3. februarja. Prireditve, bi se morala vršiti že to sredo, pa je morala biti preložena radi zunanjih zaprek, ki so se pojavile. Agitirajte za številni obisk!

Trbovlje

Odbor podružnice »Vzajemnosti« se tem potom iskreno zahvaljuje vsem, ki so ob priliki glavne skupščine »Vzajemnosti« prisrbeli in dali na razpolago brezplačna prenočišča za goste. Družnost!

Dramska predstava. Za nedeljo, dne 31. januarja pripravljamo dramski odsek v dvorani Del. doma veseligr v 3 dejanjih »Vzglezna deklica«. Začetek ob pol 4. uri popoldne. Vstopnice se dobijo v trgovini Delavskega doma. Pri igri sodeluje delavska godba.

Hrastnik

Mandolinski orkester ustanavlja »Vzajemnost« II. v Hrastniku. Vsi, ki nameravajo pristopiti, naj se javijo pri s. Jager Jos. in s. Pfeifer Al. — Odbor.

Leše - Prevalje

I. redni občni zbor »Vzajemnosti« bo dne 31. januarja s pričetkom ob 14. uri v gostilni Jaser na Lešah. Na dnevnem redu bo poročilo odbora, poročilo o skupščini v Trbovljah in volitev novega odbora.

Priskrbimo si sredstva! »Vzajemnost« je priredila dne 10. januarja majhno zabavo. Prireditve je uspešno in je potekla v miru in redu. Apeliramo pa na vse, ki so se zabave udeležili, zlasti še na mladino, da se zanimajo tudi za bolj koristno delo, za delo na polju izobrazbe, za prosvetne večere, za godbo itd. Kajti od tega bomo imeli mnogo in trajne koristi. Dramatični odsek naj skrbi, da bo čim več prireditve. Sedaj je sezona. Dohodki dramatičnega odseka bi lahko služili za razmah društva tudi na drugih področjih, da bi ne bili navezani na slučajnostne podpore. Skrbimo torej, da bomo mladino pritegnili in jo tudi zaposlili.

20 novih naročnikov »Delavske Politike«.

Delavski pravni svetovalec

Pravica do nezgodne rente, če se zavarovavec ponesreči, ko se je vračal od plačila predujma domov (Ribnica na Pohorju)

Vprašanje: Šel sem v vas po živčeh in po predujem in se vračal ob 8. uri zvečer domov. Spotoma sem se ustavil v gostilni, ki sem jo okrog 10. ure zvečer zapustil in krenil proti domu. Na poti mi je zrsnilo na ledu in sem si pri tem zlomil roko. Ali imam v tem slučaju pravico do nezgodne rente?

Odgovor: Ne. Odškodnina za nezgodo, ki zadene zavarovano osebo na potu od stanovanja do tovarne in nazaj, se izplača le v slučaju, če zavarovavec te poti ne prekine v lastnem interesu ali iz razlogov, ki niso v zvezi z delovnim razmerjem (§ 84 odst. 2 zakona o zavarovanju delavcev). Vi se pa niste vračali od dela, ampak le od izplačila mezde, razen tega ste se ustavili za celi dve uri v lastnem interesu v gostilni ter se Vam je nesreča zgodila šele na potu iz gostilne domov. Zato

Vam OUZD nezgodne rente ne more priznati.

Bolniška mezda in 14 dnevna odpoved (Ljubljana)

Vprašanje: Neko gradbeno tvrdko sem tožil radi plačila bolniške mezde po § 219 o. z. in pa na plačilo 14 dnevne mezde radi odpusta, ker mi je podjetje odpovedalo službo istočasno kot sem se javil bolnega, dasiravno se delavcu ne sme služba odpovedati v času bolezni. Obrtno kakor tudi prizivno sodišče pa je moj zahtevek za odpust zavrnilo, ker je smatralo za ugotovljeno, da mi je bila služba odpovedana, preden sem se javil bolnega. Ali morem še kaj doseči?

Odgovor: Zoper sodbo obrtnoprizivnega sodišča nimate več pritožbe, kljub temu, da je morda sodba po Vašem mnenju zgrešena. Sodišče je Vaš zahtevek za odpust zavrnilo, ker je očitno verjelo toženikinih pričam, da ste bili odpušteni, vreden ste se javili bolnega.

MALI OGLASI

Naši čitatelji! Kupite najcenejše pri naših inserentih!

Franc Kormann'ov nasl. Karl Rago

Maribor, Gosposka ulica 3 — moda, galanterija, drobnarija in igrače vseh vrst. Največja izbira in najboljši nakup.

FRANC REICHER, MARIBOR

Tržaška c. 18, se priporoča cenj. občinstvu za izdelavo oblek za gospode in dame po najnižjih dnevnih cenah. Hitra in solidna izdelava. Bogata izbira modnega blaga.

Zahtevajte vedno in povsod kruh in pecivo iz Delavske pekarnice v Mariboru. Telefon št. 2324

Za konzorcij izdaja in urejuje Viktor Eržen v Mariboru. — Tiska: Ljudska tiskarna, d. d. v Mariboru, predstavitelj Josip Ošlak v Mariboru.